

Sivistystoimi

Sivistystoimen tulosalueet ovat sivistystoimen hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, hyvinvointi, kirjasto ja vapaa sivistystyö.

Sivistystoimen toimialaa johtaa sivistysjohtaja.

	TP 2025	TA 2026	TA muutos	TA yht. 2026	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030010 SIVISTYSTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	687 726	537 241	8 649	545 890	254 928	-290 962	46,7
TOIMINTAKULUT	-10 877 743	-10 748 549	-7 250	-10 755 799	-5 600 041	5 155 758	52,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-10 190 017	-10 211 308	1 399	-10 209 909	-5 345 113	4 864 796	52,4
Poistot ja arvonalentumiset	-7 599	-5 685		-5 685	-1 605	4 080	28,2
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-10 197 615	-10 216 993	1 399	-10 215 594	-5 346 718	4 868 876	52,3

Perustelut:

Sivistystoimen organisaatio on rakennettu vastaamaan hyvinvointi- ja sivistyskunnan vaateisiin. Varhaiskasvatusta, perusopetusta ja lukiokoulutusta järjestetään ja kehitetään oppimisen, kasvamisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Vapaata sivistystyötä, kirjastotoimea ja hyvinvointitoimea järjestetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta.

Sivistystoimi on kokonaisuutena tarkastellen hyvin lähellä talousarviotaan, ja kokonaistilanteen kehittyminen tulee selkeämmin näkyviin syyskauden kuluessa.

Sivistystoimen hallinto

Palvelusuunnitelma:

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on toimialaan kuuluvien palveluiden järjestäminen ja kehittäminen sekä hyvien edellytysten luominen tehtävien hoitamiseen.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2025	TA 2026	TA muutos	TA yht. 2026	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030100 Sivistystoimen hallinto							
TOIMINTATUOTOT	274	250		250		-250	
TOIMINTAKULUT	-209 405	-203 165		-203 165	-110 468	92 697	54,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-209 131	-202 915	0	-202 915	-110 468	92 447	54,4

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–6 kk
Henkilöstön työhyvinvointia vahvistetaan yksikkökohtaisten työhyvinvointisuunnitelmien viemisellä käytäntöön ja niiden päivittämisellä.	Yksiköissä toteutetaan läpi vuoden 2025 keväällä laadittuja työhyvinvointisuunnitelmia, jotka päivitetään kevätkaudella 2026.	Työhyvinvointisuunnitelmien päivittäminen todetaan kesäkuun osavuosisikatsauksessa.	Työhyvinvointisuunnitelmia on päivitetty osassa yksiköjä ja osassa työ jatkuu.

Yhteistyö Keski-Savon sivistystoimien kanssa tiivistyy.	Joroisista osallistutaan Keski-Savon alueen yhteisiin sivistystoimen alan kokouksiin, kokoontumisiin ja tapahtumiin sekä tehdään yhteistyötä käytännössä.	Todetaan ja raportoidaan osallistuminen sivistystoimen alan kokoontumisiin ja tapahtumiin osavuosikatsauksissa.	Sivistystoimi on osallistunut alueellisiin kokoontumisiin OPS-työn merkeissä sekä myös muutoin.
Eri ikäryhmien palvelut tuotetaan lähellä ja laadukkaasti.	Vastuualueilla tunnetaan kuntalaisten näkökulmasta tehdyt laadukkaan palvelun määritelmät. Palveluja pyritään toteuttamaan määritelmän mukaisesti.	Vastuualueilla toteutetaan vuoden kuluessa palvelujen laatuun liittyviä kyselyjä, joiden toteutuminen raportoidaan osavuosikatsauksissa.	Palvelujen laatuun liittyviä kyselyjä on toteutettu, ja nuorten kuulemiskysely on toteutettu kevätkaudella.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Talousarviovuotta 2026 saattaa haastaa häiriötilanne. Siihen voi sisältyä kansainvälisen tilanteen muutoksista aiheutuvia elementtejä, jotka voivat vaikuttaa esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tarvetta lisäävästi. Taloudellisesta näkökulmasta riskejä voivat näin ollen olla valmistavan opetuksen tarve, varhaiskasvatuspaikkojen ja tilojen tarpeen kasvu. Toimintojen järjestämisen näkökulmasta riskejä voivat olla henkilöstön kuormittuminen häiriötilanteen takia sekä eri palveluiden järjestäminen vain muutamien työntekijöiden voimin.

Perustelut:

Sivistystoimen tehtäviin ovat vaikuttaneet viime vuosina erilaiset häiriötilanteet, eikä maailmantilanne ole muuttunut vakaammaksi. Tällaiseen riskiin voidaan varautua ennen kaikkea vahvistamalla henkistä kriisinkestävyyttä. Näin ollen on perusteltua, että työhyvinvointisuunnitelmat käydään läpi uudelleen ja päivitetään yksiköistä nousseiden tarpeiden sekä myös vuoden 2024 työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella.

Sivistystoimen palvelut tuotetaan kevyellä hallinnolla, ja osa yksiköistä toimii vain muutamien työntekijän voimin, mihin on mahdollista varautua valmistautumalla palvelujen priorisointiin häiriötilanteessa sekä ennalta sovituin sijaisjärjestelyihin.

Riskit eivät ole toteutuneet, mutta kansainvälisen tilanteen kiristymisen on alkanut näyttäytyä aiempaa enemmän myös alueellisesti ja paikallisesti esimerkiksi vaaratiedotteiden muodossa.

Varhaiskasvatus

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatuksen tehtävänä Joroisissa on tuottaa hyvälaatuista, paikkakunnan ominaispiirteisiin parhaiten soveltuvaa varhaiskasvatusta, asiantuntevaa esiopetusta sekä joustavia, perheiden tarpeisiin vastaavia avoimen varhaiskasvatuksen palveluja. Yhteistyössä huoltajien kanssa luodaan lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle suotuisa kasvuympäristö.

Varhaiskasvatusta toteutetaan Varhaiskasvatuksen järjestämissuunnitelman (vuosille 2024–2028) mukaisesti päiväkodeissa, perhepäiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluina, joita ovat säännöllinen ryhmätoiminta lapsiperheille sekä perheohjaus. Lisäksi varhaiskasvatukseen kuuluu lasten kotihoidon tuki.

Esiopetusta järjestetään kirkonkylällä ja Kuvansissa varhaiskasvatuksen toimintana.

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2025	TA 2026	TA muutos	TA yht. 2026	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030501 Varhaiskasvatus							
TOIMINTATUOTOT	181 453	169 700		169 700	71 186	-98 514	41,9
TOIMINTAKULUT	-2 990 197	-2 873 916		-2 873 916	-1 538 771	1 335 145	53,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 808 745	-2 704 216	0	-2 704 216	-1 467 586	1 236 630	54,3

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–6 kk
Vuorovaikutus on myönteistä, välittävää, kannustavaa ja hellää. Henkilöstö sitoutuu lapsiin ja lapsiryhmään.	Lapsiryhmät muodostetaan mahdollisimman pysyviksi toimintakauden alussa niin lasten kuin työntekijöiden suhteen. Loma-ajat järjestetään niin, että jokaisessa ryhmässä on töissä vähintään yksi tuttu aikuinen.	Toimintakauden alussa käynnistyvät ryhmät pidetään samoina koko toimintavuoden (lapsia tai työntekijöitä siirretään vain perustellusta syystä). Esihenkilöt huolehtivat lomajärjestelyistä tehden työntekijöiden sijoittelun niin, että jokaisessa ryhmässä on vähintään yksi lapsille tuttu työntekijä.	Lapsia on jouduttu siirtämään vuoden vaihteessa toisiin ryhmiin koska kuntaan on muuttanut uusia perheitä ja muuttoliikkeeseen ei ole pystynyt varautumaan. Toimintakauden 2026–27 suunnittelussa on otettu huomioon myös jonossa olevat lapset. Lomajärjestelyissä on otettu huomioon aikuisten sijoittelu lapsiryhmiin.
Henkilöstö toimii sensitiivisesti ja havaitsee lasten aloitteet sekä vastaa niihin lasten osallisuutta ja toimijuutta tukevalla tavalla.	Henkilöstön kanssa yhdessä määritellään kehittämiskohteet. Kehittämiskohteita arvioidaan säännöllisesti tiimi-, yksikkö- ja koko henkilöstön palaverissa. Arvioidaan henkilökunnan koulutustarve.	Tiimi-, yksikkö- ja koko henkilöstön palaverit toteutuvat säännöllisesti. Tarvittaessa järjestetään/mahdollistetaan kehittämiskohteita tukevia koulutuksia.	Tiimien viikoittaiset tiimijäseniä ovat toteutuneet, Koko henkilöstön kesken on pidetty helmikuussa ja elokuussa yhteiset koulutuspäivät lisäksi kesäkuussa pidettiin yksikkökohtaiset kehittämissäpäivät
Henkilöstö huomioi ryhmän kaikki lapset ja ymmärtää lasten erilaisia ilmaisun tapoja.	Henkilöstön kanssa sovitaan vuoden alusta kuvatuksi, mikä vähintään on oltava käytössä jokaisessa ryhmässä.	Sovittu kuvatuksi on jokaisessa ryhmässä ja ryhmän jokainen työntekijä niitä käyttää.	Kuvatuksella oli koulutus helmikuussa koko henkilöstölle ja elokuussa saman koulutuksen jatko-osa. Henkilöstöllä on käytössä Widgit online-kuvatuksi ohjelma

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle ovat henkilöstön vaihtuvuus ja poissaolot, lasten ja perheiden lisääntynyt tuen tarve, varhaiskasvatukseen hakeutuvien lasten määrä pitkin toimintakautta, pätevien sijaisten heikko saatavuus sekä turvallisten ja terveellisten varhaiskasvatustilojen puute. Henkilökunnassa on muutama

pidempi poissaolo, sairaslomia, jotka korostuvat flunssakausina sekä kuluvana toimintakautena on ollut paljon osa-aikaisuuksia eri johtuen syistä. Nämä kaikki kuormittavat henkilökuntaa. Sijaisia löytyy vaihtelevasti ja poissaolojen sattuessa samanaikaisesti sijaisten saatavuus on rajallinen. Varhaiskasvatukseen hakeutuvien lapsien määrää voi ennustaa/varautua väestörekisteristä saatujen tietojen mukaan mutta kuntaan muuttaviin lapsiperheisiin ei voi ennalta varautua. Sisäilman suhteen ei ole tullut ilmoituksia alkuvuonna.

Perustelut:

Perhepäivähoidossa on suuri muutos vuoden 2025 ja 2026 toimintakatteessa. Tämä johtuu Kolman ryhmiksen lakkauttamisesta. Kolman ryhmiksen kaksi vakituista työntekijää siirtyi varhaiskasvatuksen muihin yksiköihin, joissa puolestaan tarve määräaikaisille työsuhteille väheni kahden työntekijän verran. Perhepäivähoitajia ei tällä hetkellä ole kunnassa.

Laadullisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää joka yksikössä pysyvää, varhaiskasvatussuunnitelman sisäistänyttä henkilöstöä, jolla on aikaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintaa yhteistyössä lasten ja huoltajien kanssa. Yhdessä varhaiskasvatusryhmässä saa olla korkeintaan kolmea kasvattajaa vastaava määrä lapsia. Jos päiväkodissa on yksi tai useampia erityisen tai tehostetun tuen tarpeessa olevia lapsia, on tämä otettava huomioon joko lasten tai henkilökunnan lukumäärässä. Suhdeluvusta ei saa poiketa edes henkilöstön äkillisissä ja yllättävissä poissaolotilanteissa (1.8.2021). Kunnassa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä valtakunnallinen Valssi-laadunarviointimenetelmä. Henkilökunta on valinnut syksyn 2025 arviointikohteeksi vuorovaikutuksen sensitiivisyys ja ilmaisun tavat. Valssi kysely toteutetaan vuoden 2025 lopussa. Varhaiskasvatuksen tavoitteet ovat Valssin indikaattoreita. Kyselyn perusteella määritellään ryhmille ja koko henkilöstölle vahvuudet ja kehittämiskohteet sekä menetelmät, joilla työistetään kehittämiskohteita. Toimintavuoden päätteeksi arvioidaan, onko sovitut kehittämiskohteet toteutuneet. Syksyn 2025 perusteella määritellyt vahvuudet ja kehittämiskohteet on arvioitu tiimeittäin alkuvuoden aikana ja niihin on tehty tarvittavia tiimikohtaisia muokkauksia.

Vuorohoitoa järjestetään omana toimintana tarpeen mukaan joko Kuvansin päiväkodissa tai kirkonkylällä Päiväkotia Pyrrissä. Mikäli vuorohoidon tarvetta on sekä kirkonkylällä että Kuvansissa niin, että yksi työntekijä riittää, vuorohoito toteutetaan Kuvansissa. Yöhoitoa ostetaan mahdollisuuksien mukaan Varkauden kaupungilta. Yöhoidon tarvetta ei ole ollut.

Heinävesi, Joroinen, Leppävirta, Pieksämäki ja Varkaus muodostavat yhteisen varhaiskasvatuksen palvelualueen siten, että edellä mainittujen kuntien asiakasperheet voivat hakea varhaiskasvatuspalveluja joustavasti kuntarajoista riippumatta. Varhaiskasvatuspaikkoja ostetaan/myydään tarvittaessa myös muilta /muille lähikunnille.

Perusopetus

Palvelusuunnitelma:

Perusopetuksen tehtävänä on antaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta sekä kasvattaa vastuulliseen yhteistyöhön ja hyviin vuorovaikutustaitoihin. Perusopetuksen tulosalueeseen sisältyvät erityisopetus ja ostettu erityisopetus, APIP-toiminta ja perusopetuksen hankkeet.

Erityisopetusta järjestetään jokaisen oppilaan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Yhtenäiskoulussa toimii lukuvuonna 2025–2026 viisi erityisopettajaa/erityisluokanopettajaa ja Kuvansissa yksi. Osa koulunkäynninohjaajien työpanoksesta on erityisopetuksen kustannuspaikalla. Erityisopetusta ostetaan myös tarpeen mukaan muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta ja joissakin tapauksissa hyvinvointialueilta.

Perusopetuksessa tarjotaan lisäksi iltapäivätoimintaa, jonka tarkoituksena on tarjota lapselle koulupäivän jälkeen turvallinen ja lapsen kasvua tukeva ympäristö, jossa hän voi ammattitaitoisen ohjaajan valvonnassa viettää vapaa-aikaansa.

Perusopetuksen hankkeiden avulla kunta pyrkii vastaamaan opetushallituksen ja opetusministeriön asettamien painopistealueiden kehittämiseen. Rahoituspohjan supistuttua Joroinen on saanut valtion erityisavustusta vuodelle 2026 kerhotoimintaan liittyvään hankkeeseen sekä uima- ja vesipelastustaitojen opetusta tukevaan hankkeeseen. Hanke on nimeltään Kipin kapin kellumaan.

Vastuuhenkilöt: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori, vastuuopettaja ja Kuvansin koulunjohtaja

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2025	TA 2026	TA muutos	TA yht. 2026	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031050 Perusopetus							
TOIMINTATUOTOT	227 574	185 446		185 446	85 775	-99 671	46,3
TOIMINTAKULUT	-5 335 360	-5 257 651		-5 257 651	-2 684 935	2 572 716	51,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 107 786	-5 072 205	0	-5 072 205	-2 599 159	2 473 046	51,2
Poistot ja arvonalentumiset	-4 388	-2 473		-2 473		2 473	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 112 174	-5 074 678	0	-5 074 678	-2 599 159	2 475 519	51,2

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–6 kk
Uima- ja vesipelastustaitojen opetuksen kehittäminen	Hankkeen toimintasuunnitelman toteuttaminen yhdessä yhteistyötahojen kanssa.	Hankkeessa toteutetut toimet. Lukukausiarviointi sekä lukukauden aikana tehtävät kyselyt.	Hanke on aloitettu ja edennyt suunnitelmien mukaisesti. Uima – ja vesipelastustaitojen suunnitelmia päivitetty.
Yhteistyön kehittäminen	Uuden 1.8.2025 voimaan astuneen perusopetuksen tuen uudistuksen tukeminen yhteistyötä kehittäen. Erilaisten yhteistyömuotojen kokeilua ja toteutusta yhdessä suunnitellen.	Toteutuneiden yhteistyökokeilujen arviointia lukuvuosi- ja vuosiarvioinnin yhteydessä.	Erilaisia yhteisopettajuuskokeiluja toteutettiin lukuvuoden aikana ja koulun arvojen työstäminen aloitettiin opettajien kanssa.
Kouluyhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen	Erilaisten tapahtumien, retkien, ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen. Oppilaiden osallistaminen tapahtumien järjestelyissä. Kartoitetaan oppilaiden toiveita kyselyn avulla. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää työhyvinvointia lisääviä tapahtumia.	Toteutuneet tapahtumat, retket ja tilaisuudet. Lukuvuosi- ja vuosiarviointi sekä oppilaskyselyjen analysointi ja tarvittavat toimenpiteet. Toteutuneet tyhyiltapäivät ja –illat. Työhyvinvointikyselyn läpikäyminen ja sen tuloksista keskusteleminen tiimeissä ja koko työyhteisön palaverissa.	Hyvinvointiin liittyviä tapahtumia toteutettiin ja aihepiiriin käsittelyä toteutettu monin eri tavoin. Arviointi tehty keväällä 2026.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Henkilöstön jaksaminen erilaisissa häiriötilanteissa ja arjen haasteissa. Oppilaiden tuen riittävyys, sen arviointi ja 1.8.2025 voimaan astuneiden uusien tukitoimien aiheuttamat järjestelyt. Järjestelyt vaativat mm. päivittämään oppilaiden tuen päätökset. Opettajien sijaistilanne on haasteellinen ja se aiheuttaa riskitekijän.

Perustelut:

Perusopetuksen talousarviossa on huomioitu Joroisten kunnan perus- ja lukio-opetuksen järjestämissuunnitelma vuosille 2025–2030. Talousarviossa on huomioitu järjestämissuunnitelma mukaiset ryhmien muodostamisohjeet, sekä seitsemäsluokkalaisten ryhmäjako. Erityisopettajaresurssin lisäystarve on otettu huomioon yhtenäiskoulussa, sekä ohjaajaresurssi on pyritty mitoittamaan riittäväksi, jotta sen avulla voidaan toteuttaa uuden tuen mukaista ryhmäkohtaista tukea.

Riskit eivät ole toteutuneet, eikä erityisiä suurempia häiriötilanteita ole ollut.

Lukio

Palvelusuunnitelma:

Lukio antaa opetussuunnitelman mukaisesti opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä auttaa opiskelijoita tasapainoiseksi ja toiset huomioonottavaksi ihmiseksi. Joroisten lukio on aktiivinen yhteistyössä ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Lukio järjestää yrittäjäkasvatusta sekä kansainvälisyyttä ja tarjoaa urheilulinjoja.

Vastuuhenkilö: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori ja vastuuopettaja

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2025	TA 2026	TA muutos	TA yht. 2026	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00032000 Lukio							
TOIMINTATUOTOT	54 799	84 325		84 325	26 381	-57 944	31,3
TOIMINTAKULUT	-1 065 139	-1 061 711		-1 061 711	-554 085	507 626	52,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 010 341	-977 386	0	-977 386	-527 705	449 681	54,0

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–6 kk
Yhteistyön kehittäminen	Uuden 1.8.2025 voimaan astuneen lukion tuen uudistuksen tukeminen yhteistyötä kehittäen. Erilaisten yhteistyömuotojen kokeilua ja toteutusta yhdessä suunnitellen.	Toteutuneiden yhteistyökokeilujen arviointia lukuvuosiarviointin yhteydessä.	Meijän lukion hankkeen kanssa tehtiin yhteistyötä kevään loppuun.
Kouluyhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen	Erilaisten tapahtumien, retkien, ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen. Opiskelijoiden osallistaminen tapahtumien järjestelyissä. Kartoitetaan opiskelijoiden toiveita sekä kyselyn että	Opiskelijakunnan hallitus ottaa aktiivisempaa roolia suhteessa opiskelijakuntaan ja heiltä tulleita ehdotuksia esitellään säännöllisesti opettajille kokouksissa. Toteutuneet tapahtumat.	Opiskelijakunnan hallituksen työskentelyssä on näkynyt sama innottomuus kuin nuorissa yleisesti. Mitään ehdotuksia ei ole tullut eteenpäin vietäväksi.

	opiskelijakunnan hallituksen avulla. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää työhyvinvointia lisääviä tapahtumia.		
Kansainvälisyyden näkyvyyden lisääminen	Kehitetään erilaisia keinoja saada kansainvälisyyttä näkyvämmäksi osaksi lukion arkea ja lisätään näkyvyyttä ulospäin.	Näkyvyyden lisääntyminen ja toteutuneet tapahtumat sekä opintosuoritukset	Eurotourilla nuoret toteuttivat ennalta valmisteltuja tehtäviä.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Riskeistä Venäjän sota ei ole näkynyt toiminnassa. Lukioden maksullisuus kolmansista maista tuleville opiskelijoille on näkynyt siinä, että hakijoita nyt keväällä on ollut todella paljon. Henkilöstö on jaksanut yllättävän hyvin.

Perustelut:

Lukion toimintakateen heikkeneminen johtuu ensisijaisesti henkilöstökuluista, jotka kasvavat opiskelijamäärän kasvun ja edelleen opetuksen määrän kasvun myötä. Toisaalta kulut eivät ole nousseet samassa suhteessa opiskelijoiden kanssa, eli lukio on hyvin kustannustehokas tällä hetkellä.

Kansainvälisyyden painottaminen yhdessä yrittäjyyden kanssa tuo opiskelijoille hyviä valmiuksia tulevaisuuden haasteisiin. Lisäksi lukio aloitti syyslukukaudella 2024 yhteistyön yhdessä UEF-tekniikan kanssa, mikä tarjoaa ennen kaikkea opiskelijoille mahdollisuuksia jatko-opintoja ajatellen. UEF:n kanssa loppukeväästä sovittiin jatkosta syksyille.

Yrittäjyys on toinen lukion painopistealueista. Yrittäjyyden osalta lukion oma toiminta on keskeisessä roolissa, ja hyvin sujuvaa yhteistyötä Oma osuuskunnan, paikallisen yrittäjäjärjestön sekä yrittäjien kanssa on jatkettu.

Lukion on edelleen mukana kansainvälisten opiskelijoiden rekrytoinnissa, mutta maksullisia opiskelijoita on tarpeen rekrytoida vasta vuoden 2027 syksyllä. Yhteisöllisyyden kannalta on keskeistä saada ryhmien ja lukion yhteishenki toimivaksi, sitä varten pitää miettiä erityisesti nuorten suomen kielen taidon lisäämistä.

Kirjasto

Palvelusuunnitelma:

Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnassa sekä osallistumaan verkostomaisen kirjastoyhteistyön luomiseen. Toimintaa ohjaavat laki yleisistä kirjastoista, kunnan strategia ja kirjaston toiminnasta tehty vuoteen 2030 ulottuva suunnitelma sekä niiden mukaiset tavoitteet.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2025	TA 2026	TA muutos	TA yht. 2026	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034000 Kirjasto							
TOIMINTATUOTOT	8 500	2 500		2 500	1 498	-1 002	59,9
TOIMINTAKULUT	-332 788	-332 968		-332 968	-171 873	161 095	51,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-324 288	-330 468	0	-330 468	-170 375	160 093	51,6

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–6 kk
Kulttuuritapahtumat ja muut tapahtumat lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	Järjestetään tapahtumia yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa sekä kehitetään edelleen omatoimisen toiminnan malleja.	Kirjastossa järjestettävien tapahtumien määrä. Osallistujien määrä.	Tapahtumat: 44. Osallistujat: 643.
Asukkaiden monipuolisen lukutaidon tukeminen. Monipuolinen lukutaito on keskeinen edellytys aktiivisen kansalaisuuden toteutumiselle.	Kirjasto opastaa tieto- ja viestintäteknologian käytössä. Henkilöstöosaamisen ylläpitäminen.	Digituen asiakaskäyntien määrä.	Digituen tapahtumia yhteensä 19, asiakkaita niissä 21.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Kirjaston asiakaspalveluaika on haavoittuvainen nykyisellä henkilöstömäärällä.

Perustelut:

Yhden henkilön yllättävä poissaolo saattaa lyhentää asiakaspalveluaikaa huomattavasti. Kyseinen riski ei ole toteutunut alkuvuonna.

Vapaa sivistystyö

Palvelusuunnitelma:

Soisalo-opisto toimii Heinäveden, Joroisten, Leppävirran, Pieksämäen ja Varkauden alueella. Sen toimialat ovat vapaan sivistystyön koulutus (kansalaisopisto), taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä (musiikkiopisto ja tanssikoulu) ja taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä (kuvataidekoulu ja käsityökoulu).

Soisalo-opisto tarjoaa kaikenikäisille monipuolisia harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia ja tätä kautta edistää yksilön hyvinvointia. Toiminta-alueetta on koko Soisalo-opiston alue ja toimintaa Joroisissa on kirkonkylän ja Kuvansin lisäksi haja-asutusalueen kylillä.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2025	TA 2026	TA muutos	TA yht. 2026	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035000 Vapaa sivistystyö							
TOIMINTAKULUT	-94 954	-108 005		-108 005	-48 724	59 281	45,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-94 954	-108 005	0	-108 005	-48 724	59 281	45,1

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–6 kk
Osallistujien määrä säilyy edellisen vuoden tasolla	Tuotetaan laadukkaat palvelut asiakkaita osallistamalla (mm. asiakastytytyväisyyskysely sekä	Joroislaisten osallistujien lukumäärä	Joroislaisia osallistujia 1.1.-30.6.2026 oli 693. Viime vuonna vastaavana aikana luku oli 657.

	kurssitoiveet) ja pidetään näkyvyyttä yllä.		Osallistujien määrä on noussut 5 %.
--	---	--	-------------------------------------

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Osaavan henkilöstön rekrytointi. Sivukylien asianmukaiset toimitilat. Yleisen kustannustason nousu voi rajoittaa osallistumisen määrää.

Perustelut:

Haastavaa löytää osaavaa henkilökuntaa kohtuullisen matkan päästä. Vuosien varrella sivukylien toimipisteet ovat vähentyneet. Hyvä asiakastyytyväisyys kertoo siitä, että kuntalaiset käyttävät Soisalo-opiston tarjoamia palveluja ja ovat niihin tyytyväisiä. **Asiakastyytyväisyys vuoden 2026 keväällä oli erinomainen, taiteen perusopetuksessa ja kansalaisopistossa molemmissa 4,7 / 5.** Yleisen kustannustason nousu voi rajoittaa osallistumisen määrää. Nykyisen tason säilyttäminen on ensiarvoisen tärkeää haastavassa tilanteessa.

Tällä erää (1–6 kk) riskit eivät ole toteutuneet, päinvastoin osallistujien määrä on noussut. Ensi lukuvuonna siirrämme opetuksen Kolman entiseltä koululta tarkoituksen mukaisempiin tiloihin Huutokoskelle, joka on myös sijainniltaan parempi ajatellen Maaveden ja Kolman alueen osallistujia.

Hyvinvointi

Palvelusuunnitelma:

Hyvinvointipalvelut sisältävät liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajan, kulttuuripalvelut ja museon. Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä ja mahdollisuuksia kuntalaisten aktiiviseen ja liikkuvaan elämään. Nuorisopalveluilla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistetään aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista sekä parannetaan kasvu- ja elinoloja. Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa sekä ylläpitää museotoimintaa. Hyvinvointipalveluiden tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat kunnassa toimivat järjestöt ja kylät. Hyvinvointipalveluiden talousarvioon on varattu määräraha osallistuvaan budjetointiin, jolloin kuntalaiset voivat vaikuttaa määrärahan käyttöön.

Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestämään asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluja.

Vastuhenkilö: Hyvinvointipäällikkö

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2025	TA 2026	TA muutos	TA yht. 2026	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035500 Hyvinvointi							
TOIMINTATUOTOT	215 127	95 020	8 649	103 669	70 088	-33 581	67,6
TOIMINTAKULUT	-849 899	-911 133	-7 250	-918 383	-491 184	427 199	53,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-634 773	-816 113	1 399	-814 714	-421 096	393 618	51,7
Poistot ja arvonalentumiset	-3 210	-3 212		-3 212	-1 605	1 607	50,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-637 983	-819 325	1 399	-817 926	-422 702	395 224	51,7

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–6 kk
---------	----------------------	----------------------	----------------

Liikuntapalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakykyä.	Tarjotaan ohjattua liikuntaa ja järjestetään liikunta-aiheisia tapahtumia sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohde- ja ikäryhmät huomioon ottaen. Annetaan liikuntaneuvontaa ja tuetaan kolmannen sektorin tuottamia harrastusmahdollisuuksia.	Ohjattujen ryhmien ja osallistujien määrä. Järjestettävien tapahtumien määrä ja osallistujien määrä. Myönnettyjen avustusten määrä.	Viikoittaisia ohjausryhmiä on ollut kymmenen. Liikunnanohjaustilaisuuksia on järjestetty yhteensä 174 kpl, joissa käynyt 2275 ihmistä, keskiarvo 13,1 henkilöä, suurin osallistujamäärä 33 ja pienin neljä henkilöä. Urheilijoiden ja urheiluvaikuttajien palkitsemistilaisuus järjestettiin yhteistyössä Varkauden kanssa, osallistujia 60. Salibandypuulaaki järjestettiin 17.–18.4., tapahtumassa pelasi yhdeksän joukkuetta ja tapahtumaan osallistui 498 henkilöä. Avustuksia myönnettiin 12 kpl.
Nuorisopalvelut tukevat ja lisäävät nuorten hyvinvointia ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Nuorille tuotetaan matalan kynnyksen palveluita ja tilatoimintaa lähipalveluna. Etsivä nuorisotyöntekijä tavoittaa jokaisen nuoren, joka hänelle on ilmoitettu. Nuorten työpaja auttaa pajalla olevia nuoria löytämään kunkin elämäntilanteeseen sopivan ratkaisun yksilöllisen ohjauksen avulla. Reppukoulutoimintaa toteutetaan yhdessä koulun kanssa. Ehkäisevää päihdetyötä (EPT) tehdään yhteistyössä eri tahojen kanssa ja ollaan mukana myös alueellisessa PAKKA-toimintamallissa. Koulunuorisotyöntekijä tekee ennaltaehkäisevää työtä kiusaamien ja nuorten yksinäisyyden vähentämiseksi.	NuoDo-tilastointijärjestelmä. PARent-tilastointijärjestelmä. PARty-tilastointijärjestelmä.	Nuorisotilatoimintaa on järjestetty suunnitellusti. Tila on ollut auki 173 tuntia ja kävijöitä on ollut 1355 toimintatuntien aikana. Nuorisovaltuusto on kokoontunut kolme kertaa. Nuorten kuulemistilaisuus järjestettiin 22.4. ja vastauksia nuorilta kerättiin Google Forms-kyselyllä. Etsivä nuorisotyö on tavoittanut kaikki nuoret, joista yhteydenottopyyntö on jätetty. Asiakkaita on ollut 35. Nuorten työpajalla on ollut seitsemän reppukoululaista ja neljä nuorta kesätoissa. EPT/PAKKA-tapaamisiin on osallistuttu ja PAKKA-ostokokeet on suunnitteilla syksyille/alkuvuodelle 2027. Koulunuorisotyö on tavoittanut 2675 nuorta.

Kulttuuripalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	Järjestetään kulttuuritoimintaa ja tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ylläpidetään kulttuuriperintöä ja tuetaan kylien toimintaa.	Järjestettävien tapahtumien ja osallistujien määrä. Myönnettyjen avustusten määrä.	Osallistuttu kirjailijavierailuun 10.3. (osallistujia 33) sekä järjestetty iltatoripalaveri 14.4. (osallistujia 17) ja kansallisen veteraanipäivän lipunnosto ja seppeleen lasku (osallistujia 400). Kylien elinvoima-avustukset olivat haettavina 1.2.–31.3 ja niitä myönnettiin seitsemälle hakijalle, yhteensä 18 000 €.
--	---	--	--

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö saavat toimintaansa vuosittain valtionavustusta. Mikäli avustus pienenee, voi riskinä olla, että kunnalla ei ole riittävästi resursseja toteuttaa kaikkia toimintoja.

Nuorten työpaja sai valtionavustusta 34 000 € ja etsivä nuorisotyö 22 000 €.

Talviset sääolosuhteet voivat vaikeuttaa liikuntatapahtumien järjestämistä.

Laturetkeä ei pystytty järjestämään lumen vähyden vuoksi.

Perustelut:

Henkilöstöresurssit hyvinvoinnissa ovat pienet, joten jos tulee pitkiä poissaoloja, niin kaikkia palveluja ei pystytä tarjoamaan.

Sisäiset vuokramenot nousevat urheilutalon osalta vuosina 2026 ja 2027; uusi urheilutalo rakennetaan ja entinen puretaan. Hyvinvointialue ei maksa enää vuokraa työpajasta, joten myös nuorten työpajan sisäiset vuokramenot nousevat merkittävästi.

Hyvinvoinnin tulosalueelle on siirtynyt hallinnosta osallistuvan budjetoinnin ja elinkeinotoimesta 4H-yhteistyösopimuksen määrärahat, mikä nostaa hyvinvoinnin budjettia yhteensä 28 000 eurolla vuodesta 2026 alkaen.

Joroisten hyvinvointikertomus ja –suunnitelma linjaavat kunnan hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisestä kokoamalla yhteen kunnan terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tiedot, vertaa niitä verrokkikuntiin ja linjaa hyvinvointivajeista HYTE-työn tärkeimmät painopisteet. Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa, HYTE-kerroin.

Laaja hyvinvointikertomus 2026–2029 (sisältää raportin vuodelta 2025) laadittiin keväällä 2026 ja hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026–2029 syksyllä 2026.